

Henkilöistä kiinnostavista kohteista väestöihin: Profiilien teollistuminen

Profiilien syntyminen — kohdennetusta, manuaalisesta erityisten ”kiinnostavien henkilöiden” tarkastelusta koko väestön automatisoituun, jatkuvaan seurantaan — edustaa yhtä syvällisimmistä muutoksista vallankäytössä, teknologian roolissa ja yksilön autonomian rajoissa. Se, mikä aiemmin vaati merkittävää inhimillistä työtä, institutionaalista priorisointia ja harkittua valintaa, on kehittynyt saumattomaksi infrastruktuuriksi, joka tuottaa, kerää ja analysoi käyttäytymistietoja miljardeilta ihmisiltä reaaliajassa, usein arkipäiväisen elämän sivutuotteena.

Tämä muutos ei ollut pelkästään teknologian ennalta määrätty. Se syntyi byrokraattisen laajenemisen, toistuvien turvallisuuskriisien, datan kaupallistamiseen liittyvien taloudellisten kannustimien sekä datan keräämisen, tallentamisen ja päätelmien tekemisen rajakustannusten jatkuvan laskun vuorovaikutuksesta. Tuloksena ei ole vain ”enemmän valvontaa”, vaan laadullisesti erilainen järjestelmä: se korvaa luonnollisen kitkan kitkattomalla mittakaavalla, inhimillisen harkinnan algoritmisella automaatiolla ja harvojen poikkeuksellisella epäilyllä kaikkien perusvalvonnalla.

Ytimessä on perustavanlaatuinen muodonmuutos: profiilien tekeminen on siirtynyt **käsityöläismäisestä ammatista** — valikoivasta, työvoimaintensiivisestä ja selittävästä — **teolliseksi prosessiksi** — universaaliksi, automatisoituksi ja ennustavaksi. Seuraavassa jäljitetään tätä muutosta tunnistamalla ne hetket, joissa rajoitteet murenivat ja uudet kyvyt kiteytyivät jatkuvan, koko väestöön ulottuvan päätelmien teon järjestelmäksi.

I. Perustukset: Profiilien tekeminen valikoivana, manuaalisena käytäntönä

Profiilien tekeminen yksinkertaisimmassa muodossaan tarkoittaa tietojen systemaattista keräämistä ja tulkintaa ominaisuuksien päättelemiseksi, käyttäytymisen ennustamiseksi tai riskiluokkien määrittämiseksi. Sen juuret ulottuvat syvälle antiikkiin.

Muinaiset imperiumit tekivät väestölaskentoja ei vain verotusta tai asevelvollisuutta varten, vaan myös luokittelua varten. Roomalaiset viranomaiset ja kiinalaiset keisarilliset hallinnon edustajat jakoivat väestön ammatin, uskollisuuden ja aseman mukaan tuottaen varhaisia relationaalisia karttoja, joilla voitiin tunnistaa mahdollisia uhkia. Uskonnolliset instituutiot pitivät kirjaa syntymistä, avioliitoista, ripityksistä ja moraalisesta käytöksestä rakentaen proto-sosiaalisia verkostoja, jotka paljastivat vaikutusverkostoja ja poikkeamia.

Nämä järjestelmät jakoivat kuitenkin määrittelevän rajoitteen: **tieto oli kallista**. Tietojen kerääminen, tarkistaminen, tallentaminen ja tulkinta vaativat huomattavaa inhimillistä työtä. Tämän seurauksena profiilien tekeminen pysyi **valikoivana, episodisena ja**

rajallisena. Se keskittyi eliitteihin, toisinajattelijoihin tai strategisesti merkittäviin ryhmiin — ei koko väestöön.

Tämä valikoivuus jatkui varhaismodernissa Euroopassa, vaikka valtiot laajensivat valvontakoneistoaan. Tiedustelutoimet kohdistuivat harhaoppisiin, poliittisiin kilpailijoihin, salakuljettajiin ja ulkomaisiin agenteihin tiedottajien, siepattujen kirjeiden ja fyysisen valvonnan kautta. Ranskan ja muiden maiden *cabinets noirs* — mustat kamarit — ilmensivät tätä lähestymistapaa: kirjureiden joukot avasivat kirjeet manuaalisesti, kopioivat ne ja sulkivat ne uudelleen toimitettaviksi. Nämä operaatiot olivat luonteeltaan rajoitettuja. Ne keskittyivät korkean arvon kohteisiin, koska laajempi toiminta oli logistisesti mahdotonta.

Jo tässä vaiheessa **metadatan** voima ymmärrettiin selvästi. Tietoa viestinnästä — lähettäjä, vastaanottaja, ajoitus ja reitti — voitiin käyttää verkostojen ja aikeiden paljastamiseen ilman sisällön avaamista. Vuoden 1844 Britannian postitoimiston vakoiluskandaali toi tämän julkiseen tietoisuuteen. Italian vallankumouksellinen Giuseppe Mazzini, Lontoossa maanpaossa oleva, epäili kirjeidensä avaamista viranomaisten toimesta ulkovaltojen pyynnöstä. Hän ja kannattajansa asettivat unikonsiemeniä ja hiekanjyviä kirjekuoriin merkiksi; kun kirjeet saapuivat häiriintyneinä, Mazzini sai radikaalin kansanedustajan Thomas Duncomben nostamaan asian parlamentissa. Seuraava skandaali paljasti systemaattisen kirjeiden avaamisen sisäministeri Sir James Grahamin antamien määräysten nojalla, mikä herätti suuttumusta, parlamentaarisia tutkimuksia ja lopulta postitoimiston salaisen osaston lakkauttamisen. Se oli yksi ensimmäisistä moderneista yksityisyshuolista ja korosti, miten pelkkä relationaalinen data saattoi hajottaa assosiaatioverkostoja.

Vastauksena syntyivät oikeudelliset normit, kuten ”kirjeenvaihdon salaisuus” (*Briefgeheimnis, secret de la correspondance*). Nämä periaatteet rajoittivat viestintätietojen käyttöä vain operatiivisiin tarkoituksiin, kuten toimitukseen, kieltäen toissijaisen hyödyntämisen valvontaan tai profiilien tekemiseen. Taustalla oleva idea oli yksinkertainen mutta syvä:

Tietoja, jotka on tuotettu tiettyä toimintoa varten, ei tule käyttää uudelleen yksilöiden tai verkostojen laajempien profiilien rakentamiseen.

Tämä periaate kaikui vuosisatojen ajan — mutta mureni lopulta teknologisen ja institutionaalisen paineen alla.

II. Burokraattinen vuosisata: Laajentuminen ilman automaatiota

1900-luku laajensi profiilien tekemistä dramaattisesti säilyttäen kuitenkin monet aikaisemmat rajoitteet. Totaalisodan vaatimukset edellyttivät ennennäkemätöntä tiedonkeruuta. Postin sensurointi, signaalitiedustelu ja koodinmurto ulottivat valvonnan eliittien ulkopuolelle laajemmille väestöryhmille. Instituutiot kuten National Security Agency institutionalisoivat laajamittaisen sieppauksen, kun taas kotimaiset virastot

kokosivat laajoja tiedostoja poliittisista ryhmistä, epäillyistä radikaaleista ja rikollisverkostoista.

Kuitenkin profiilien tekeminen pysyi **pohjimmiltaan kohdennettuna**. Puhelinvalvonta sidottiin tiettyihin henkilöihin tai linjoihin. Tiedustelutiedostot kuratoitiin ihmisanalyytikkojen toimesta. Vaikka määrä kasvoi, **inhimillinen huomio jäi pullonkaulaksi**.

Varhaiset tietokonejärjestelmät (1950–1970-luvut) alkoivat muuttaa tietueiden tallennuksen mittakaavaa. Hallitukset ja yritykset digitoivat sosiaaliturvarekisterit, luottohistorioita ja rikostietokantoja mahdollistaen nopeamman haun ja ristiviittauksen. Mutta nämä järjestelmät toimivat edelleen **erillisillä tietueilla**, eivät jatkuvilla käyttäytymisvirroilla.

1970-luvulle tultaessa huoli keskitetyistä ”tietopankeista” johti oikeudellisiin vastauksiin. Yhdysvaltain Privacy Act vuodelta 1974 ja varhaiset eurooppalaiset tietosuojalait toivat mukanaan tarkoituksen rajoittamisen, datan minimoinnin ja läpinäkyvyyden periaatteet. Nämä kehykset ulottivat kirjeenvaihdon salaisuuden logiikan digitaaliseen aikaan.

Ne kuitenkin perustuivat ratkaisevaan oletukseen: että tiedonkeruu oli **rajattua ja episodista**. Ne sääntelivät tietueita — eivät virtoja. Tämä oletus romahti pian.

III. Käännekohta: Tietueista datan sivutuotteisiin

Ratkaiseva murros tapahtuu 1990-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa internetin nousun myötä — ei vain viestintävälineenä, vaan infrastruktuurina, joka tuottaa dataa jatkuvasti.

Digitaaliset järjestelmät tuottavat **datan sivutuotteita**: metatietoja, jotka syntyvät automaattisesti tavallisen toiminnan sivutuotteena. Jokainen yhteys, kysely, klikkaus ja liike tuottaa jälkiä, jotka voidaan lokata, tallentaa ja analysoida mitättömin kustannuksin.

Tämä merkitsee ratkaisevaa siirtymää:

Profiilien tekeminen lakkaa olemasta toiminto, jota suoritetaan datalle, ja muuttuu infrastruktuuriksi, joka tuottaa sitä jatkuvasti.

Internet-palveluntarjoajat tallentavat yhteyslogit, DNS-kyselyt ja reititystiedot paljastaen käyttäytymismalleja jopa ilman sisällön saatavuutta. Toisin kuin postin metadata — ohimenevä ja hajautettu — digitaalinen metadata on pysyvää, keskitettyä ja triviaalisti haettavaa.

Tämän infrastruktuurin päälle alustat kuten Google ja Meta muuttivat profiilien tekemisen ydintalousmalliksi. Hakukoneet kaappaavat aikomuksen; sosiaaliset verkostot kartoittavat suhteita; mobiiliekosysteemit seuraavat liikkumista. Upotetut seurantalaitteet laajentavat näkyvyyttä verkkosivujen laajoihin osiin. Metan seurantapikselit, jotka ovat noin kolmasosassa maailman suosituimmista verkkosivustoista, valvovat toimintaa kauas omien alustojensa ulkopuolelle, usein kaapaten herkkiä signaaleja terveyden, talouden tai politiikan konteksteista.

Tässä ympäristössä syntyy kriittinen oivallus:

Sisältö muuttuu suurelta osin tarpeettomaksi. Monissa tapauksissa relationaaliset mallit eivät ole vain merkityksen sijaisia — ne ovat analyttisesti hyödyllisempiä kuin sisältö itse.

Metadata ei vain ilmaise, että viestintä tapahtui; se mahdollistaa **todennäköisyysperäisen sisällön rekonstruoinnin**. Kuka viestii kenen kanssa, milloin, kuinka usein ja missä laajemmassa kontekstissa voi voimakkaasti rajoittaa sitä, mitä viestitään. Julkisesti saatavilla oleva tieto — jaetut kuuluvuudet, ammatilliset roolit, poliittiset kannat, sosiaaliset siteet — kaventaa entisestään mahdollisia tulkintoja.

Ajan myötä nämä rajoitteet muuttuvat ennustaviksi. Metadata ei ole vain kuvailevaa; se on generatiivista. Se ei vain seuraa sisältöä — se usein **lähestyy tai päättelee sitä**, erityisesti kun sitä aggregoidaan laajassa mittakaavassa.

Hakukyselyt paljastavat aikomuksen. Viestinnän tiheys paljastaa suhteen vahvuuden. Yhteinen sijainti paljastaa yhteyden. Riittävässä mittakaavassa nämä signaalit yhtyvät erittäin tarkkoihin käyttäytymismalleihin, jotka usein tekevät suoran sisällön saatavuuden tarpeettomaksi.

Yritysjärjestelmät optimoivat käyttäytymistä kaupallistamista varten; valtion järjestelmät rajoittavat sitä hallintaa varten — mutta molemmat nojaavat samaan taustamekanismiin: **ennustamiseen laajamittaisen käyttäytymispäätelmän kautta**.

IV. Identiteetti ilman pakotietä: Pysyvät ankkurit

Teollisen profiilien tekemisen määrittelevä piirre on **pysyvän identiteetin** syntyminen.

Aikaisemmat järjestelmät nojasivat muuttuviin tunnisteisiin — nimiin, asiakirjoihin, osoitteisiin — joita voitiin muuttaa tai hämärtää. Modernit järjestelmät rekonstruoivat identiteetin päällekkäisten signaalien kautta:

- Laitteiden sormenjäljet
- Käyttäytymismallit
- Sosiaaliset verkostot
- Biometriset merkit (kasvot, kävelytapa, ääni)

Julkaistut kuvat toimivat kestävinä ankkureina. Vaikka henkilöt vaihtavat tilejä tai ottavat käyttöön pseudonyymeja, kasvojentunnistusjärjestelmät — erityisesti valtion tai tiedustelukonteksteissa — voivat yhdistää identiteetit tietokantojen yli. Yhteinen esiintyminen kuvissa tai tapahtumissa vahvistaa edelleen pääteltyjä suhteita.

Seuraus on syvällinen:

Identiteetti ei ole enää jotain, jonka ihminen ilmoittaa, vaan jotain, joka päätellään jatkuvasti.

Tämä poistaa paljon kitkaa, joka aiemmin rajoitti valvontaa. Tunnistaminen ei riipu yhdestä signaalista; se syntyy redundanssista monien kautta.

V. Fuusio: Datapisteistä ontologioihin

Tämän evoluution huipentuma on **datan fuusio**: erillisten tietokantojen integrointi yhtenäisiin analyttisiin järjestelmiin.

Alustat kuten Palantir Technologies kokoavat valtion rekisterit, taloudelliset transaktiot, sosiaalisen median toiminnan, sijaintitiedot ja viestinnän metatiedot yhtenäiseksi malleiksi yksilöistä ja verkostoista. Nämä järjestelmät rakentavat dynaamisia ontologioita, jotka mahdollistavat analytikoille kyselyjen tekemisen suhteista, mallien havaitsemisen ja ennusteiden tuottamisen.

Konkreettinen esimerkki havainnollistaa muutosta. Maahanmuutonvalvonnassa Palantirin Enhanced Leads Identification and Targeting for Enforcement (ELITE) -työkalu täyttää karttoja mahdollisilla kohteilla käyttäen viisumirekistereitä, työllisyystietoja, puhelimen metatietoja, sosiaalisia yhteyksiä ja jopa Medicaid- tai HHS-osoitetietoja "osoitevarmuusarvojen" määrittämiseen ja dossierien luomiseen. Viranomaiset voivat tunnistaa "kohderikkaita" kaupunginosia operaatioita varten merkitsemällä henkilöt ei vain suoran todisteen perusteella, vaan koska heidän **käyttäytymis- ja relationaalinen allekirjoituksensa** muistuttaa aiemmin tunnistettuja tapauksia. Samanlaista fuusiota esiintyy työkaluissa kuten ImmigrationOS, joka integroi matkustushistoriaa, biometriaa ja sosiaalista dataa priorisointiin.

Epäily ei enää löydetä — se **luodaan**.

Profiilien tekeminen ei vain dokumentoi todellisuutta; se rakentaa sitä aktiivisesti tuomalla esiin todennäköisyysperäisiä assosiaatioita, jotka muuttuvat operationaalisesti toteutettaviksi.

VI. Selityksestä ennaltaehkäisyyn

Perinteinen profiilien tekeminen oli suurelta osin takautuvaa. Se pyrki selittämään menneitä tekoja — kuka teki rikoksen, kuka järjesti salaliiton, kuka muodosti uhan.

Teollinen profiilien tekeminen on ennustavaa ja ennaltaehkäisevää. Se tunnistaa:

- Kuka saattaa tehdä rikoksen
- Missä rikos saattaa tapahtua
- Kuka saattaa laiminlyödä, radikalisoitua tai poiketa

Tätä logiikkaa verrataan usein *Minority Reportin* visioon, jossa henkilöt pidätetään ennen rikoksen tekemistä. Vaikka nykyisiltä järjestelmiltä puuttuu deterministinen ennakkotieto, rakenteellinen samankaltaisuus on selvä: ennustavat poliisityökalut analysoivat historiallista dataa, hätäpuheluita, rekisterikilpien lukijoita ja sosiaalisia signaaleja tuottaakseen "kuumalistoja" tai riskiarvoja.

Nykyiset järjestelmät toimivat todennäköisyyden varassa. Henkilöt merkitään ei siksi, että he tulevat toimimaan, vaan koska he **tilastollisesti muistuttavat muita, jotka ovat toimineet**.

Muutos on hienovarainen mutta syvälinen:

Henkilöitä ei enää arvioida ensisijaisesti tekojensa perusteella, vaan heidän sijaintinsa todennäköisyysmaisemassa.

Epäily muuttuu rakenteelliseksi — se luodaan jatkuvasti eikä laukea erillisistä tapahtumista.

VII. Laki päätelmien aikakaudella

Oikeudelliset kehykset kuten Yleinen tietosuojasetus (GDPR) yrittävät asettaa rajoja suostumuksen, läpinäkyvyyden ja minimoinnin kautta. Ne kohtaavat kuitenkin rakenteellisia rajoitteita.

Suurin osa oikeusjärjestelmistä säätelee **dataa esineenä**. Nykyinen profiilien tekeminen ammentaa voimansa **suhteista ja päätelmistä**, joita on paljon vaikeampi määritellä, havaita tai rajoittaa.

Lisähaasteita ovat:

- Jatkuvat datavirrat yli lainkäyttöalueiden
- Laajat poikkeukset kansallisen turvallisuuden ja ”oikeutettujen etujen” vuoksi
- Läpinäkymättömät algoritmiset järjestelmät, jotka vastustavat valvontaa

Tuloksena on jatkuva epäsuhta:

Tietueiden aikakaudelle suunnitellut oikeudelliset kehykset kamppailevat hallitakseen jatkuvan, ennustavan päätelmän aikakautta.

VIII. Vallan epäsymmetria

Teollinen profiilien tekeminen tuottaa rakenteellisen epätasapainon.

Yksilöt tuottavat dataa jatkuvasti osallistumalla moderniin elämään. Välttäminen on mahdollista mutta kallista ja epätäydellistä. Samaan aikaan:

- Yritykset ylläpitävät läpinäkymättömiä järjestelmiä, joita suojaa salaisuus
- Valtiot saavat ja integroivat dataa laillisen vallan tai kumppanuuksien kautta
- Tekninen monimutkaisuus hämärtää vastuuvollisuutta

Tuloksena on selkeä epäsymmetria:

Monet tehdään luettaviksi; vallanpitäjät pysyvät suhteellisen läpinäkymättöminä.

IX. Sisäistäminen: Profiilien tekeminen ja käyttäytymisen itseohjautuvuus

Institutionaalisten ja teknologisten ulottuvuuksiensa ulkopuolella profiilien teollistuminen tuottaa syvällisen psykologisen muutoksen. Valvonta ei enää toimi pelkästään ulkoisena voimana; se internalisoituu.

Tämän dynamiikan ennakoi Michel Foucault analyysissään panoptikonista: Jeremy Benthamin teoreettisesta vankilasuunnittelusta, jossa vangit, jotka ovat näkyvissä keskukselle, jota he eivät näe, sisäistävät kurin ja säätelevät omaa käyttäytymistään jatkuvan katsomisen epävarmuuden alla. Panoptikonin voima ei ole jatkuvassa havainnoinnissa vaan sen **odottamisessa**.

Teollinen profiilien tekeminen laajentaa tätä logiikkaa dramaattisesti. Yksilöt toimivat ympäristöissä, joissa teot voidaan tallentaa, analysoida ja tulkita läpinäkyvillä tavoilla — alustojen, jotka optimoivat sitoutumista, tai valtioiden, jotka arvioivat riskejä. Tuloksena on siirtyminen **itseohjautuvuuteen**.

Tämä ilmenee muodossa:

- Itsesensuurina postauksissa, hauissa tai yhteyksissä
- Tiettyjen ryhmien, aiheiden tai paikkojen välttämisenä
- Mukautumisena havaittuihin normeihin riskiarvojen minimoimiseksi
- Käyttäytymisen muokkauksena digitaalisissa ja fyysisissä konteksteissa

Ratkaisevasti nämä sopeutumiset eivät vaadi nimenomaista pakotetta. Ne syntyvät odotuksesta.

Hallintaa käytetään paitsi sen kautta, mitä järjestelmät tekevät, myös sen kautta, mitä yksilöt välttävät tekemästä.

Vaikutukset ulottuvat yksilöiden ulkopuolelle. Kun ihmiset sensuroivat itseään ja lajittelevat itsensä, tuotettu data vahvistaa malleja ja muokkaa tulevia ennusteita. Järjestelmä ei vain havainnoi todellisuutta — se muokkaa sitä hienovaraisesti luoden takaisinkytkentäsilmuoita, jotka normalisoivat mukautumista.

X. Valikoivan valvonnan loppu

Profiilien tekeminen on käynyt läpi perustavanlaatuisen muutoksen:

- **Kohdennetusta universaaliksi**
- **Manuaalisesta automatisoiduksi**
- **Takautuvasta ennustavaksi**
- **Pirstaleisesta integroiduksi**

Aikaisemmat järjestelmät olivat rajoitettuja kitkalla — kustannuksella, ajalla, inhimillisellä huomiolla. Teolliset järjestelmät poistavat nämä rajoitteet. Valvonnasta tulee ympäröivää.

Osallistumisesta tulee oletus.

Periaate, jonka mukaan dataa tulisi käyttää vain välittömään tarkoitukseensa, on antanut tietä paradigmalle, jossa **kaikki data on mahdollisesti hyödynnettävissä**.

XI. Johtopäätös: Osallistumisen hinta

Pitkä kaari postin salaisuudesta digitaaliseen datan fuusioon paljastaa johdonmukaisen mallin: jokainen teknologinen laajentuminen lisää profiilien tekemisen laajuutta, kun taas oikeudelliset ja sosiaaliset vastaukset jäävät jälkeen. Nykyhetkeä erottaa rakenteellinen luonne. Profiilien tekeminen ei ole enää toiminto, joka kohdistuu tiettyihin yksilöihin — se on infrastruktuuri, jonka sisällä yksilöt elävät.

”Kiinnostavan henkilön” kategoria liukenee. Jokainen tulee jatkuvan arvioinnin kohteeksi.

Tämä muutos ei ylläpidy vain valtion vallalla, vaan myös taloudellisilla kannustimilla. Alustat, jotka näyttävät ilmaisilta, toimivat käyttäytymisdatan poiminnan kautta. Lause ”jos et maksa tuotteesta, sinä olet tuote” vangitsee intuition — mutta aliarvioi todellisuuden.

Se, mitä tuotetaan, ei ole yksilö, vaan **ennustava malli** yksilöstä — siirrettävä, toteutettavissa oleva ja usein henkilölle itselleen saavuttamaton.

Keskushaaste piilee havainnon ja todellisuuden välisessä kuilussa.

Ensinnäkin ihmiset aliarvioivat **vaikutuksen** siitä, mitä tiedetään. Profiilien tekeminen toimii assosiaation kautta. Suhteet — menneet, heikot tai epäsuorat — voivat muokata tuloksia. Yhteys henkilöön, josta myöhemmin tulee ei-toivottu, voi vaikuttaa mahdollisuuksiin. Yksilöä arvioidaan ei vain yksilöllisesti, vaan relationaalisesti.

Toiseksi ihmiset aliarvioivat **laajuuden** siitä, mitä voidaan tietää. Järjestelmät päättelevät herkkiä attribuutteja — poliittisia, uskonnollisia, seksuaalisia, taloudellisia — ei nimenomaisesti paljastamisesta, vaan malleista. Nämä päätelmät muuttuvat operationaaliseksi riippumatta tarkkuudestaan.

Yksilöitä arvioidaan ei vain sen perusteella, mitä he paljastavat, vaan sen perusteella, mitä voidaan päätellä — ja sen perusteella, keihin he ovat yhteydessä.

Osallistuminen digitaaliseen elämään merkitsee siten implisiittistä vaihtokauppaa: mukavuus luettavuuden hintaan. Tämä vaihtokauppa ei ole läpinäkyvä eikä neuvoteltavissa.

Haaste ei ole datan muuttamisen pysäyttäminen, vaan sen rajoittaminen — kitkan palauttaminen, rajojen vahvistaminen ja vastuuvollisuuden varmistaminen.

Keskuskysymys on selvä:

Tapahtuuko interventio ennen kuin pysyvän profiilien tekemisen infrastruktuuri on juurtunut niin syväälle, että sen haastaminen

merkityksellisesti on vaikeaa?

Ilman tällaista interventiota osallistumisen hinta ei ole vain data — vaan asteittainen autonomian rajojen mureneminen havainnoinnin, päätelmän ja lopulta määrittelyn välillä.